Kleine profeten 9 – Sefanja – 4 oktober 2026
Thema: **Nederigheid**

- Lezing: Sefanja 1:7-2:3

7 Wees stil voor God, de HEER,
de dag van de HEER is nabij!
De HEER zal een offermaaltijd houden
en zijn genodigden heiligen.
8 Op de dag van die maaltijd
zal Ik de leiders en de koningszonen straffen,
en al wie zich hult in uitheemse kledij.
9 Op die dag zal Ik straffen wie over de drempel springt
en het huis van zijn heer vult met geweld en bedrog.
10 Op die dag – spreekt de HEER –
klinkt er geschreeuw uit de Vispoort,
gehuil uit de nieuwe stad
en geraas uit de heuvels.
11 Huil, bewoners van de Vijzelbuurt:
de handelaars zijn omgekomen,
de geldwegers zijn uitgeroeid.
12 Dan doorzoek Ik Jeruzalem met lampen,
straf Ik hen die rusten als wijn op de droesem
en denken: De HEER doet geen goed en geen kwaad.
13 Hun bezittingen worden buitgemaakt,
hun huizen verwoest.
Ze zullen huizen bouwen maar er niet in wonen,
wijngaarden planten maar de wijn niet drinken.

14 De grote dag van de HEER is nabij,
hij is nabij en komt zeer snel.
Hoor! De dag van de HEER!
Zelfs de dappersten schreeuwen het uit!
15 Die dag zal een dag zijn van razernij,
een dag van angst en benauwdheid,
een dag van verderf en verwoesting,
een dag van duisternis en donkerte,
een dag van dreigende, donkere wolken,
16 een dag van hoorngeschal en krijgsgeschreeuw
tegen de vestingsteden en hun hoge torens.

17 Ik zal de mensen angst aanjagen,
ze zullen rondlopen als blinden,
want ze hebben tegen de HEER gezondigd.
Hun bloed wordt vergoten als was het maar stof,
hun vlees zal tot straatvuil vergaan.
18 Goud noch zilver kan hen redden
als de toorn van de HEER hen treft,

als het vuur van zijn woede heel de aarde verteert
en Hij al haar bewoners een gruwelijk einde bereidt.

1 Kom tot jezelf en kom samen, schaamteloos volk,
2 voordat mijn besluit gestalte krijgt – een dag
verwaait als kaf –, voordat de brandende toorn van de HEER zich tegen je keert, voordat de dag
van de toorn van de HEER zich tegen je keert.
3 Zoek de HEER, jullie in het land die nederig zijn en
naar zijn wetten leven, zoek rechtvaardigheid, zoek nederigheid: misschien vinden jullie een
schuilplaats op de dag van de toorn van de HEER.

Preek

Lieve mensen,

Misschien vind je het wel vreemd. Dat ik aandacht vroeg voor dierendag zonet. We zijn dat niet zo gewend. En wees gerust: ik ga niet met een wijkwast alle dieren zegenen die jullie vandaag brengen. Zoals sommige van mijn Rooms Katholieke collega's doen. En toch is dat niet zo gek.

Wat we vaak vergeten, is dat God niet alleen met ménsen begaan is. Maar met zijn hele schepping. Als Hij bijvoorbeeld na de zondvloed een verbond sluit, je weet wel, met de regenboog als teken. Dan staat er in de Bijbel:

Slide: 8 Ook zei God tegen Noach en zijn zonen:
9 'Hierbij sluit Ik een verbond met jullie en met je
nakomelingen,
10 en met alle levende wezens die bij jullie zijn: vogels, vee en wilde dieren,
met alles wat uit de ark is gekomen, alle dieren op aarde.
11 Ik sluit met jullie dit verbond:
nooit weer zal alles wat leeft door het water van een vloed worden uitgeroeid, nooit weer
zal er een zondvloed komen om de aarde te vernietigen.
12 En dit,' zei God, 'zal voor alle
komende generaties het teken zijn van het verbond tussen Mij en jullie en alle levende
wezens bij jullie:
13 Ik plaats mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond
tussen Mij en de aarde. (Genesis 9)

Dieren zijn belangrijk. Er wordt zelfs beweerd dat het erger is als de bijen en insecten uitsterven, dan wanneer de mens uitsterft. Voor het voortbestaan van de aarde. Wij maken vooral veel kapot. Dieren zijn wat dat betreft veel onschuldiger.

En dieren hebben ook last van onze zonden. Van hoe wij met de aarde en met elkaar omgaan. De hele schepping lijdt onder de schuld van de mens. En dat is ook precies de oordeelsprofetie van Sefanja. Ik keek daar altijd naar van: God kondigt dat aan en grijpt actief in. Hij straft. Maar volgens mij straft het kwaad vooral ook zichzelf. Als mensen God loslaten. Maar vooral ook, zijn heilzame régels loslaten. Dan gaat het in alle opzichten steeds meer mis. En wordt de aarde tot een hel.

God laat Sefanja zijn boosheid uitspreken. En ik dacht altijd dat God zich gekrenkt voelt omdat Hij zelf de eer wil. Maar dat is niet de diepste reden. God houdt zoveel van de mensen en van deze aarde. Dat Hij het beste voor hen wil. Dat zie je ook al bij de schepping. Een prachtige hof vol vrede, zonneschijn, groen gras en schitterende natuur. Dat is Gods bedoeling voor ons. Maar als je dan God loslaat met elkaar. Dan verstoor je die bedoeling van God. Er ontstaat verwijdering tussen mensen. En tussen de mens en de schepping. En hoe dieper die kloof, hoe meer er stuk

gaat. En *daarom* roept God je door de profeten terug naar zijn hart. Hij wil het beste voor jou. Voor de wereld. En Hij weet als geen ander, dat je daarvoor bij Hem moet zijn. Zijn heilzame regels. Als je zo leeft, dan wordt de aarde een beter oord voor mens en dier.

En dat gaat mis in de tijd van Sefanja. Andere goden betekent andere prioriteiten. Kinderoffers bijvoorbeeld. Echt afgrijselijk hè. Je kunt het je niet voorstellen. Geen stille tocht als er een kind overlijdt door geweld, maar juist een processie om kinderen te offeren. Het is de omgekeerde wereld. En dat is met alles als je God loslaat. Sefanja spreekt over machtsmisbruik, egoïsme, onverschilligheid, onderdrukking, slavernij, zelfverrijking, geweld, leugens. En niet alleen bij de volken die God niet kennen, maar ook bij Gods volk zelf! En Sefanja profeteert wat dat voor gevolgen heeft. Als je Gods weg loslaat. Dan gaat alles stuk.

Sefanja roept op tot bekering. Omkeer naar God. En het kernwoord is: nederigheid. Hoofdstuk 2:3 is daarom een goede samenvatting:

Slide: 3 Zoek de HEER, jullie in het land die nederig zijn en naar zijn wetten leven, zoek rechtvaardigheid, zoek nederigheid: misschien vinden jullie een schuilplaats op de dag van de toorn van de HEER.

Nederigheid. Dat is eigenlijk het punt waar het altijd al mis gaat bij ons mensen. Dat je God kleiner maakt. En jouw ego en eigenbelang groter. Ook jouw eigen inschatting. Dat je denkt dat je beter weet hoe je gelukkig wordt. Dat begon al bij de zondeval. Adam en Eva denken dat ze wijs zullen worden. Als ze van de boom van kennis van goed en kwaad eten. Maar het is een stap over Gods grens. God niet op de eerste plaats zetten, maar jezelf. Ten koste ook van je naaste. En van de schepping. Dierendag vieren zonder je te bekommeren over het geheel van de schepping, is hypocriet. Hypocriet betekent letterlijk, dat je je anders voordoet dan je bent. Groter. Je gaat op de troon van God zitten. Jij bent de baas over je bestaan. En daarmee trekken we een te grote broek aan. Met alle gevolgen van dien.

Slide: Nederigheid is: erkennen dat je het zelf niet redt

Nederigheid. Het is: erkennen dat je het zelf niet redt. We hebben altijd maar de neiging om te denken dat het van *ons* afhangt. Of deze aarde kan worden tot een paradijs. We verwachten het daarin veel te veel van onszelf. En zeker, we moeten onze verantwoordelijkheid nemen. Jezus wil zijn koninkrijk in deze wereld vormgeven door ons. Zeker. Maar niet door onze wijsheid of door onze richting. Maar juist door nederigheid. Luisteren naar God.

Slide: Nederigheid is: gehoorzamen

Nederigheid. Het is daarom ook: gehoorzamen. God geeft zijn regels niet, om ons klein te houden. Maar juist om ons op een voetstuk te zetten. Juist door gehoorzaamheid komen we verder. Komt God verder. Krijgt zijn toekomstdroom, die Hij al in de hof van Eden liet zien, krijgt die toekomstdroom vorm. Juist door onze gehoorzaamheid. Sefanja roept ons terug. Naar de basics. God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf. Heilzame regels van Jezus. Heilzaam betekent letterlijk: heelmakend. Zie, Ik maak alle dingen heel, zegt God. Door jouw gehoorzaamheid.

Slide: Nederigheid is: schuilen bij God

Nederigheid. Het is: schuilen bij God. Klein durven zijn is ook: bij God op schoot kruipen. Bij Hem uithuilen. Als je leven tegenzit. Als nederigheid je zwaar valt, omdat je het gevoel hebt niet gezien of gehoord te worden. Als je leven nergens toe lijkt te leiden. Schuilen bij God. Niet te groot zijn om zijn kind te willen zijn. Bidden. Op je knieën. Je leven voor Hem neerleggen. In vertrouwen, dat Hij er wat moois van weet te maken. Ook als het jou bij de handen afbreekt.

Slide: Nederigheid is: beseffen dat God groter is

Nederigheid. Dat is beseffen dat God groter is. Allahu akbar. God is groter. Dat zou onze belijdenis moeten zijn. En onze belevenis. De mensheid spant God teveel voor zijn karretje. We plooien Hem naar onze maatstaven. Dat is het tegengestelde van nederigheid. We gedragen ons alsof we God zijn. We halen God te dichtbij.

Maar dat is meteen ook de paradox. Want ik zeg: we halen God te dichtbij. Maar God kómt toch ook zelf dichtbij!? God kiest zelf ook voor nederigheid. In Jezus komt Hij op aarde om ons te dienen. Tastbaar aanwezig. Jezus sterft. Ultieme daad van opoffering. Om deze wereld van de ondergang te redden. Van de zonde van hoogmoed. God is zelf een toonbeeld van nederigheid.

En daar gaat ook een getuigenis van uit. Dat nederigheid de enige weg is, waardoor deze aarde gered kan worden. De enige manier om verder te komen is niet, dat we nog meer macht naar onszelf toehalen. Maar dat we als mens en als mensheid een stapje terug doen. Weer nederig worden. Erkennen dat je het zelf niet redt. Schuilen bij God. En gehoorzaam zijn. Dat betekent: je naaste dienen als jezelf. En God boven alles. Leven vol liefde. Die je van God ontvangt om door te geven. Genadig in het leven staan. Voor mens en dier. Dat is de weg die Sefanja wijst. Het is de weg van Jezus.

Amen